ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ที่มาของสมการกำไร

กำไรของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่นอกจากจะขึ้นอยู่กับต้นทุนการผลิตเฉพาะเครือข่ายของตนแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับต้นทุนบริการที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารระหว่างเครือข่าย ซึ่งมีต้นทุนของค่าเชื่อมต่อโครงข่ายปลายทาง (Termination charge; a) เกิดขึ้นในการโทรหาปลายทางต่างเครือข่ายอีกด้วย

ดังนั้นปริมาณการสื่อสารระหว่างเครือข่ายที่เกิดขึ้น จึงเกี่ยวข้องกับกำไรของผู้ให้บริการ และจากข้อสมมติ A.2 ให้สัดส่วนการโทรออกและรับสายในและระหว่างเครือข่ายคิดเป็นสัดส่วนตามจำนวนสมาชิก (ส่วนแบ่งตลาด) ของ 2 เครือข่าย ดังนั้นในการพิจารณาสมการกำไรจึงเริ่มจากการอธิบายส่วนแบ่งตลาดดังนี้

สมมติให้มีจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งหมดจำนวน N ราย โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ จำนวนผู้ใช้บริการที่เป็นสมาชิกเครือข่าย i ใช้ตัวย่อ n_i และจำนวนผู้ใช้บริการที่เป็นสมาชิกเครือข่าย j ใช้ตัวย่อ n_j และผู้ให้บริการทั้งสองรายมีส่วนแบ่งตลาดคือ α_i และ α_j ตามลำดับ

ดังนั้น หากคิดส่วนแบ่งตลาดจากจำนวนผู้ใช้บริการและมีลักษณะการกระจายที่เหมือนกัน จำนวนผู้ใช้บริการในแต่เครือข่ายจึงมีค่าเท่ากับ ส่วนแบ่งตลาดเครือข่ายตนคูณด้วยจำนวนผู้ใช้บริการทั้งหมดในตลาด หรือเขียนได้ดังนี้คือ

- จำนวนผู้ใช้บริการรวมในตลาดคือ $N = n_i + n_j$
- ส่วนแบ่งตลาดผู้ให้บริการ i และ j คือ $\alpha_i = \frac{n_i}{N}$ และ $\alpha_j = \frac{n_j}{N}$
- จำนวนผู้ใช้บริการแต่ละเครือข่ายคือ $n_i = \alpha_i N$ และ $n_j = \alpha_j N$
  โดยที่ $\alpha_i + \alpha_j = 1$

สำหรับการพิจารณาองค์ประกอบของสมการกำไรนั้นมาจาก 3 ส่วนหลักๆ ได้แก่ 1. กำไรจากค่าสมาชิกรายเดือน 2.กำไรจากการโทรออกของสมาชิกและ 3.กำไรจากการให้บริการเชื่อมต่อปลายทาง ซึ่งแสดงตามที่มาของรายรับและต้นทุน และการสื่อสารระหว่างเครือข่ายอยู่ภายใต้ข้อสมมติ A.2 ดังสรุปในตารางที่ ก.1 ดังนี้

ตารางที่ ก.1

โครงสร้างรายรับและต้นทุนของผู้ให้บริการ

ประเภท	(1) จำนวนผู้ใช้บริการของ i = n_i		(2) จำนวนผู้ใช้บริการของ i คือ $n_i = \alpha_i N$	
	รายรับ	ต้นทุน	รายรับ	ต้นทุน
1. บริการโทรออก	$n_i p_i q(p_i)$	-	$N\alpha_i p_i q(p_i)$	-
1.1 ในเครือข่าย	-	$n_i \alpha_i C_i q(p_i)$	-	$N\alpha_i \alpha_i C_i q(p_i)$
1.2 ต่างเครือข่าย	-	$n_i \alpha_j \hat{C}_i q(p_i)$	-	$N\alpha_i \alpha_j \hat{C}_i q(p_i)$
2. การให้เชื่อมต่อ (รับสาย)	$n_i \alpha_j a_i q(p_j)$	$n_i \alpha_j c_i q(p_j)$	$N\alpha_i \alpha_j a_i q(p_j)$	$N\alpha_i \alpha_j c_i q(p_j)$
3. สมาชิกรายเดือน	$n_i F_i$	$n_i f_i$	$N\alpha_i F_i$	$N\alpha_i f_i$
4. ค่าเชื่อมโยง (AC)	-	$n_i b_i$	-	$N\alpha_i b_i$
5. ส่วนแบ่งรายได้	-	$g \bullet \begin{pmatrix} n_i p_i q(p_i) \\ +n_i \alpha_j a_i q(p_j) \\ +n_i F_i - n_i b_i \end{pmatrix}$	-	$g \bullet \begin{pmatrix} N\alpha_i p_i q(p_i) \\ +N\alpha_i \alpha_j a_i q(p_j) \\ +N\alpha_i F_i - N\alpha_i b_i \end{pmatrix}$

หมายเหตุ: จากข้อสมมติ A.5 $c_i^o = c_i^T$ และ $c_j^o = c_j^T$ จะได้

$$\hat{C}_i = c_i + a_j \text{ หรือ } \hat{C}_i = 2c_i + a_j - c_i \text{ หรือ } \hat{C}_i = C_i + \left(a_j - c_i\right)$$

$$C_i = 2c_i$$

จากตาราง ก.1 พิจารณารายรับและต้นทุนของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยช่องที่ (1) แสดงรายรับและต้นทุนของผู้ให้บริการ ส่วนช่องที่ (2) แสดงรายรับและต้นทุนของผู้ให้บริการเช่นกัน ในอีกรูปแบบหนึ่งโดยการแทนค่าจำนวนผู้ใช้บริการ (สมาชิก) เครือข่าย i เท่ากับ $n_i = \alpha_i N$

หาก Normalize จำนวนผู้ใช้บริการ (สมาชิก) ในตลาดรวมมีค่าเท่ากับ 1 คือให้ $N = 1$ และกระจายต้นทุนส่วนแบ่งรายได้ ไปตามแหล่งของรายได้เพื่อแสดงกำไรที่เกิดขึ้นจากแหล่งต่างๆ สามารถสรุปภาพรวมของสมการกำไร และแหล่งที่มาได้ตามตารางที่ ก.2 ดังนี้

ตารางที่ ก.2

โครงสร้างสมการ รายรับ ต้นทุน และกำไรของผู้ให้บริการ

ประเภทของกำไร	รายรับ (1)	ต้นทุน (2)	กำไร (3) = (1) – (2)
1. กำไรจากค่าสมาชิกรายเดือน (π_{iF})	$\alpha_i F_i$	$\alpha_i f_i$ $+\alpha_i b_i + g_i(\alpha_i F_i - \alpha_i b_i)$	$\left[(1-g_i)(F_i - b_i) - f_i\right]\alpha_i$ หรือ $(1-g_i)\alpha_i(F_i - b_i) - \alpha_i f_i$
2. กำไรจากการโทรออกของสมาชิก (π_{ip})	$\alpha_i\ p_i q(p_i)$		
2.1 โทรและรับในเครือข่ายเดียวกัน (On-net)		$\alpha_i\alpha_i 2c_i\, q(p_i)$	$\alpha_i\left[(1-g_i)\,p_i - 2c_i\right]q(p_i)$ $-\alpha_i\alpha_j(a_j - c_i)q(p_i)$
2.2 โทรออกแต่ผู้รับอยู่ต่างเครือข่าย (Off-net)		$+\alpha_i\alpha_j(a_j + c_i)q(p_i)$ $+ g_i\alpha_i p_i q(p_i)$	
3. กำไรจากการให้บริการเชื่อมต่อปลายทาง (π_{ia}) คือการรับสายจากเครือข่ายอื่น	$\alpha_i\alpha_j a_i q(p_j)$	$\alpha_i\alpha_j c_i\, q(p_j) + g_i\alpha_i\alpha_j a_i q(p_j)$	$\left[(1-g_i)a_i - c_i\right]\alpha_i\alpha_j q(p_j)$

หมายเหตุ: b_i คือ ค่าเชื่อมโยงโครงข่ายแบบเดิม (Access charge) เสียให้แก่ ทศท. ซึ่งคิดในอัตราเลขหมายละ 200 บาท/เดือน

g_i คือ ส่วนแบ่งรายได้เสียให้แก่เจ้าของสัมปทาน ในอัตราร้อยละของรายได้หลังหักค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge; b_i) ที่ให้ ทศท.

α_i คือ ส่วนแบ่งตลาดของผู้ให้บริการ i และ α_j คือ ส่วนแบ่งตลาดของผู้ให้บริการ j โดยที่ $\alpha_j = (1-\alpha_i)$

a_i คือ ราคาค่าเชื่อมต่อ (Interconnection charge) ที่ i เรียกเก็บกับ j (จากการที่เครือข่ายผู้ให้บริการ i เป็นผู้รับสาย หรือให้เชื่อมต่อปลายทาง)

c_i คือ ต้นทุนหน่วยสุดท้ายในการโทรออกหรือรับสายถึง ณ จุดเชื่อมต่อ

F_i คือ ค่าบริการรายเดือนหรือค่าสมาชิก p_i คือ ราคาค่าโทรออก (ต่อนาที) ที่เครือข่าย i ทำการเรียกเก็บกับผู้ใช้บริการของตน

$q(p_i)$ คือ ปริมาณการโทรออก (นาที) ที่ผู้ใช้บริการเครือข่าย i ทำการโทรออก

ดังนั้นกำไรของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่มาจาก 3 ส่วนหลักๆ ได้แก่ 1.กำไรจากค่าสมาชิกรายเดือน 2.กำไรจากการโทรออกของสมาชิกและ 3.กำไรจากการให้บริการเชื่อมต่อปลายทาง นั่นคือ

กำไรผู้ให้บริการ i (Π_i) = กำไรจากค่าสมาชิกรายเดือน (π_{iF})
+ กำไรจากการให้บริการโทรออก (π_{ip})
+ กำไรจากการให้บริการเชื่อมต่อปลายทางหรือรับสาย (π_{ia})

หรือ $\Pi_i = \pi_{iF} + \pi_{ip} + \pi_{ia}$

พิจารณาองค์ประกอบของสมการกำไรได้ดังนี้

1. <u>กำไรจากค่าสมาชิกรายเดือน</u> (π_{iF})

หมายถึง กำไรที่ได้จากรายรับที่ได้จากค่าสมาชิกรายเดือน (Fixed fee; F_i) ของสมาชิกในเครือข่ายตน <u>*หัก*</u> ต้นทุนที่ขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกในเครือข่าย (f_i) <u>*หัก*</u> ค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access charge; b_i) ซึ่งคิดตามจำนวนสมาชิก <u>*หัก*</u> ค่าส่วนแบ่งรายได้สัญญาร่วมการงาน (Revenue sharing; g_i) ซึ่งคิดเป็นร้อยละของรายได้หลังจากหักค่าเชื่อมโยงโครงข่ายแล้ว

$$\pi_{iF} = \alpha_i F_i - \alpha_i f_i - \alpha_i b_i - g_i(\alpha_i F_i - \alpha_i b_i)$$

ดึงตัวร่วม α_i จะได้

$$\pi_{iF} = \alpha_i \left(F_i - g_i F_i - f_i - b_i + g_i b_i \right)$$

จัดรูปตัวแปร F_i และ b_i ได้คือ

$$\pi_{iF} = \alpha_i \left[(1-g_i) F_i - (1-g_i) b_i - f_i \right]$$

จัดรูปสมการโดยดึงตัวร่วม $(1-g_i)$ จะได้

$$\pi_{iF} = \alpha_i \left[(1-g_i)(F_i - b_i) - f_i \right] \qquad \text{(ก.1)}$$

2. <u>กำไรจากการให้บริการโทรออก</u> (π_{ip})

หมายถึง กำไรที่ได้จากรายรับจากการให้บริการโทรออกแก่สมาชิก <u>*หัก*</u> ต้นทุนในการให้บริการโทรออกกรณีผู้รับปลายทางเครือข่ายเดียวกัน (On-net calls) <u>*หัก*</u> ต้นทุนโทรออกกรณี

ผู้รับปลายทางต่างเครือข่าย (Off-net calls) <u>*หัก*</u> ค่าส่วนแบ่งรายได้สัญญาร่วมการงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละของรายได้

$$\pi_{ip} = \alpha_i\, p_i q(p_i) - \alpha_i\alpha_i C_i q(p_i) - \alpha_i\alpha_j \hat{C}_i q(p_i) - g_i\alpha_i p_i q(p_i) \qquad \text{(ก.2)}$$

โดยที่ต้นทุนหน่วยสุดท้ายของการโทรออกและรับสายในเครือข่ายเดียวกัน $C_i = 2c_i$

ต้นทุนหน่วยสุดท้ายของโทรออกปลายทางต่างเครือข่ายคือ $\hat{C}_i = a_j + c_i$ หรือ $\hat{C}_i = 2c_i + a_j - c_i$

แทนลงในสมการ (ก.2) จะได้

$$\pi_{ip} = \alpha_i\, p_i q(p_i) - \alpha_i\alpha_i 2c_i\, q(p_i) - \alpha_i\alpha_j (2c_i + a_j - c_i) q(p_i) - g_i\alpha_i p_i q(p_i)$$

หรือเขียนได้ดังนี้

$$\pi_{ip} = \alpha_i\, p_i q(p_i) - \alpha_i \underbrace{\alpha_i 2c_i\, q(p_i)} - \alpha_i\alpha_j (a_j - c_i) q(p_i) - \alpha_j \underbrace{\alpha_i 2c_i\, q(p_i)} - g_i\alpha_i p_i q(p_i)$$

ดึงตัวร่วม สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$\pi_{ip} = (1-g_i)\alpha_i p_i q(p_i) - \underbrace{(\alpha_i + \alpha_j)}_{1}\alpha_i 2c_i\, q(p_i) - \alpha_i\alpha_j (a_j - c_i) q(p_i)$$

แต่ $(\alpha_i + \alpha_j) = 1$ ดังนั้นจัดรูปสมการจะได้

$$\pi_{ip} = \alpha_i \left[(1-g_i)\, p_i - 2c_i \right] q(p_i) - \alpha_i\alpha_j (a_j - c_i) q(p_i) \qquad \text{(ก.3)}$$

3. <u>กำไรจากการให้บริการเชื่อมต่อปลายทางหรือรับสาย</u> (π_{ia})

หมายถึง กำไรที่ได้จากรายรับจากการให้บริการเชื่อมต่อปลายทาง <u>*หัก*</u> ต้นทุนในการให้เชื่อมต่อปลายทาง <u>*หัก*</u> ค่าส่วนแบ่งรายได้สัญญาร่วมการงานซึ่งคิดเป็นร้อยละของรายได้

$$\pi_{ia} = \alpha_i\alpha_j a_i q(p_j) - \alpha_i\alpha_j c_i\, q(p_j) - g_i\alpha_i\alpha_j a_i q(p_j)$$

ดึงตัวร่วม $\alpha_i\alpha_j q(p_j)$ และจัดรูปสมการ

$$\pi_{ia} = \alpha_i\alpha_j q(p_j) \left[a_i - a_i g_i - c_i \right]$$

ดังนั้นจะได้

$$\pi_{ia} = \alpha_i\alpha_j \left[(1-g_i) a_i - c_i \right] q(p_j) \qquad \text{(ก.4)}$$

ดังนั้นสมการกำไรของผู้ให้บริการคือ $\Pi_i = \pi_{iF} + \pi_{ip} + \pi_{ia}$ หรือ สมการ (ก2)+ (ก3)+ (ก4) คือ

$$\begin{aligned}\Pi_i &= \alpha_i\left[(1-g_i)(F_i-b_i)-f_i\right] \\ &\quad +\alpha_i\left[(1-g_i)p_i-2c_i\right]q(p_i)-\alpha_i\alpha_j\left[(a_j-c_i)q(p_i)\right] \\ &\quad +\alpha_i\alpha_j\left[(1-g_i)a_i-c_i\right]q(p_j)\end{aligned} \qquad \text{(ก.5)}$$

สมมติผู้ให้บริการทั้งสองรายมีต้นทุนการผลิตเหมือนกัน ยกเว้นค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access charge; b) ในกรณีกำกับดูแลต่างกัน โดยให้ต้นทุนหน่วยสุดท้ายเท่ากัน ($c_i = c_j = c$) ค่าเชื่อมต่อปลายทางอัตราเดียวกัน ($a_i = a_j = a$) และเสียค่าส่วนแบ่งรายในอัตราเดียวกัน ($g_i = g_j = g$) ดังนั้นเขียนสมการกำไร (ก.5) ใหม่ได้คือ

สมการกำไรของผู้ให้บริการ i

$$\begin{aligned}\Pi_i &= \alpha_i\left[(1-g)(F_i-b_i)-f\right] \\ &\quad +\alpha_i\left[(1-g)p_i-2c\right]q(p_i)-\alpha_i\alpha_j\left[(a-c)q(p_i)\right] \\ &\quad +\alpha_i\alpha_j\left[(1-g)a-c\right]q(p_j)\end{aligned} \qquad \text{(ก.6)}$$

สมการกำไรของผู้ให้บริการ j

$$\begin{aligned}\Pi_j &= \alpha_j\left[(1-g)(F_j-b_j)-f\right] \\ &\quad +\alpha_j\left[(1-g)p_j-2c\right]q(p_j)-\alpha_i\alpha_j\left[(a-c)q(p_j)\right] \\ &\quad +\alpha_i\alpha_j\left[(1-g)a-c\right]q(p_i)\end{aligned} \qquad \text{(ก.7)}$$

ใช้ สมการที่ (ก.6) และ (ก.7) ทำการศึกษาในกรณีดังต่อไปนี้

1. กรณีศึกษา 1. กำกับดูแลค่าเชื่อมโยงเหมือนกันคือ $b_i = b_j = b$
   - 1.1 ค่าเชื่อมโยงเหมือนกัน $b_i = b_j = b$ และไม่คิดค่าเชื่อมต่อปลายทาง $a = 0$
   - 1.2 ค่าเชื่อมโยงเหมือนกัน $b_i = b_j = b$ และคิดค่าเชื่อมต่อปลายทางเท่ากับต้นทุนหน่วยสุดท้าย $a = c$
2. กรณีศึกษา 2. กำกับดูแลค่าเชื่อมโยงต่างกัน $b_i = b$ และ $b_j = 0$
   - 2.1 ค่าเชื่อมโยงต่างกัน $b_i = b$ และ $b_j = 0$ และไม่คิดค่าเชื่อมต่อปลายทาง $a = 0$
   - 2.2 ค่าเชื่อมโยงต่างกัน $b_i = b$ และ $b_j = 0$ และคิดค่าเชื่อมต่อปลายทางเท่ากับต้นทุนหน่วยสุดท้าย $a = c$

นอกจากนี้สามารถแสดงสมการกำไร ได้ในรูปของกำไรหรือขาดทุนจากการให้เชื่อมต่อระหว่างกันคือ

$$\Pi_i = \alpha_i \left\{ (1-g)(F_i - b_i) - f + \left[(1-g)\, p_i - 2c \right] q(p_i) \right\} + \alpha_i \alpha_j \left\{ \underbrace{\left[(1-g)\, a - c \right] q(p_j) - \left[(a-c) q(p_i) \right]}_{Ai} \right\} \quad \text{(ก.8)}$$

หรือสามารถเขียนสมการกำไรของผู้ให้บริการ i ได้คือ

$$\Pi_i = \alpha_i \left\{ (1-g)(F_i - b_i) - f + \left[(1-g_i)\, p_i - 2c \right] q(p_i) \right\} + \alpha_i \alpha_j Ai \quad \text{(ก.9)}$$

โดยที่ $Ai = \left[(1-g)\, a - c \right] q(p_j) - \left[(a-c) q(p_i) \right]$

ทั้งนี้ Ai แสดงถึงกำไร (หรือขาดทุน) ต่อสมาชิกของผู้ให้บริการ i จากการให้เชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างกันกับเครือข่าย j